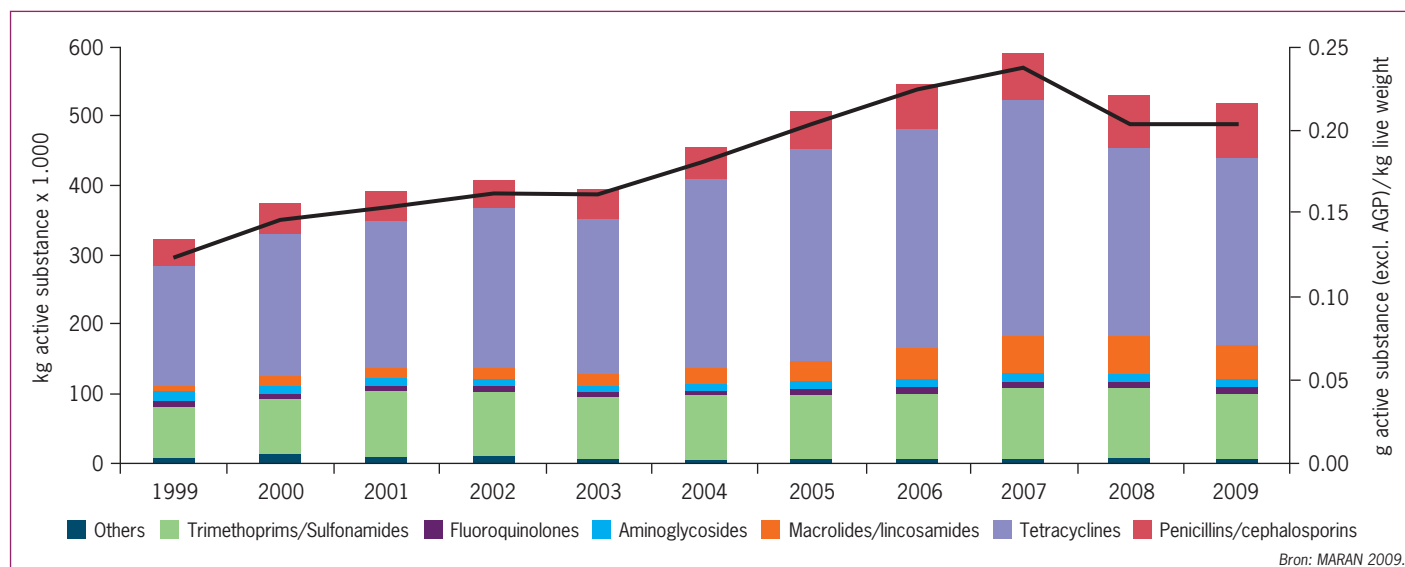

Naar een antibiotica-arme keten

Bron: MARAN 2009.

Het antibioticagebruik in de Nederlandse veehouderij groeide de afgelopen jaren, ondanks maatregelen als het verbod op antimicrobiële groeibevorderaars.

Steeds meer bedrijven in de varkensvleesketen willen zoveel mogelijk af van antibiotica. 'De druk heeft er ook nog nooit zo opgestaan als nu', zegt Martien Bokma van Livestock Research. Het vraagt allereerst meer kennis over de momenten waarop dieren problemen met hun gezondheid krijgen. Antibiotica zijn nu nog een goedkoop middel waarmee je problemen in je bedrijf kunt maskeren.

Bokma is betrokken bij twee projecten waarin wordt gewerkt aan een antibiotica-arme of vrije keten. Het eerste is een project waarin de Vereniging Biologische Varkenshouderij (VBV) en slachterij De Groene Weg (DGW) samen streven naar een antibiotica-vrije keten, met steun van het ministerie van EL&I. Biologische varkens krijgen al veel minder antibiotica dan reguliere varkens. Vleesvarkens mogen bijvoorbeeld bij ziekte één keer worden behandeld met antibiotica, daarna geldt hun vlees niet meer als biologisch. De opkomst van een tussensegment stimuleert de biologische sector om verdere stappen te zetten. Het project gaat de resultaten benutten van onderzoek onder 25 biologische bedrijven van het Louis Bolk Instituut, dat gegevens bijeenbracht over rendement, welzijn, gezondheid en dagdoseringen per dierjaar. 'Dit geeft inzicht in de risicomomenten en de belangrijkste knelpunten in de biologische varkenshouderij', aldus Bokma. Bij vier tot vijf bedrijven uit deze groep gaan Livestock Research, LEI en LBI een aanpak van de knelpunten uitproberen. Duidelijk moet dan ook worden hoe je maatregelen in ketenverband het beste invoert. Met De Groene Weg gaat gekeken worden naar wat er voor afwijkingen bij slacht worden gevonden en hoe je die informatie terugkoppelt naar bedrijven.

De ambitie mag dan antibioticavrij zijn, maar tussen of het kan en of je het wilt zit volgens Bokma verschil: 'Wordt een dier toch ziek, dan moet je wel aan zijn welzijn denken. Je hebt dus ook alternatieven voor antibiotica nodig. Die gaan we ook testen.'

Bokma werkt daarnaast met collega's van Livestock Research met vleesbedrijf Van Loon Vlees toe naar een tussensegment voor varkensvlees, waarin de toeleverende varkenshouders met beduidend minder antibiotica werken. Op enkele varkensbedrijven in de keten van Van Loon, met zowel zeugen als vleesvarkens, kijken de onderzoekers samen met de varkenshouder, dierenarts en voer-

voorlichter naar bedrijfsvoering, hygiëne en vermindering van ziekterisico's. 'Het meekijken van externe experts is voor hen een nieuwe ervaring, en men is enthousiast', aldus Bokma. 'Met een externe coach brengen we in kaart waar de grootste problemen zitten en waar je dus het beste kunt werken aan preventie.' Op bestaande bedrijven zijn door de interne looplijnen maatregelen als een strikte scheiding tussen het openbare deel en de dierenverblijven soms lastig uitvoerbaar, erkent Bokma. 'Maar soms is ook een varkenshouder niet alert genoeg en is er veel meer mogelijk dan hij denkt.' Met de deelnemers wordt verder gekeken hoe maatregelen het beste in ketenverband kunnen worden ingebed en welke prikkels vanuit de keten nodig zijn.

Contact: martien.bokma@wur.nl
0320 - 29 33 79

Ieder varken volgen

Met een rfid-chip in het oor zou je ieder varken van big tot de slacht kunnen herkennen en daarmee volgen of zelfs als individu kunnen verzorgen. Met een simpele afleesstok zijn – blieb – in de stal gegevens als gewicht, temperatuur of antibioticagebruik makkelijk te koppelen aan een dier en vast te leggen op een zakcomputer, smartphone of direct in het centrale managementsysteem. 'Als je meer kunt meten en volgen, kun je er ook op gaan sturen en op maat gaan voeren bijvoorbeeld', vertelt Henri Holster van Livestock Research. De individuele dierinformatie maakt ook de keten transparanter. Met steun van het ministerie van EL&I wordt gekeken hoe het gebruik van individuele herkenningmethoden, waaronder rfid, in een stroomversnelling kan komen. Knelpunten zijn onder meer onbekendheid van kosten en baten, gebrek aan beschikbare toepassingen, en de nog wat gebrekkige communicatie tussen sensoren, apparaten en programma's.